

رایزنی فشرده ایران و ترکیه درباره تحولات منطقه

با سفر داوود اوغلو به تهران صورت گرفت: رایزنی فشرده ایران و ترکیه درباره تحولات منطقه ...

با سفر داوود اوغلو به تهران صورت گرفت: رایزنی فشرده ایران و ترکیه درباره تحولات منطقه

با گذشت چند ماه از آغاز سیل خیزش های اسلامی در منطقه و شمال آفریقا رایزنی های گسترده ای میان ایران و ترکیه به عنوان کشورهای مهم و تاثیرگذار در معادلات جهانی جهت مدیریت تحولات کنونی منطقه آغاز شده است. احمد داوود اوغلو که یکشنبه شب برای رایزنی با مقامات کشورمان در محور تحولات منطقه، وارد تهران شده است براین موضوع تاکید کرد.

براین اساس وزیر خارجه ترکیه صبح دوشنبه با سعید جلیلی، دبیرشورای عالی امنیت ملی کشورمان و علی اکبر صالحی وزیر خارجه دیدار کرد.

در دیدار داوود اوغلو و جلیلی، دبیر شورای امنیت ملی ایران با اعلام این که باور ملت های منطقه آن است که رژیم صهیونیستی دشمن صلح، ثبات و آرامش در منطقه است، تصریح کرد: پیکان حرکت ملت های مسلمان در کشورهای منطقه رژیم اشغال گر قدس و نیز سازش کاران منطقه ای و حامیان جهانی آن است.

وی با اشاره به پیامدهای سقوط رژیم های دیکتاتوری مبارک و بن علی برای برخی قدرت ها هشدار داد: آمریکا و رژیم صهیونیستی تلاش می کنند تا با به انحراف کشاندن جریان خیزش ملت های منطقه، ظرفیت ضداستکباری و ضدصهیونیستی این ملت ها را مضمحل کرده و یا به انحراف بکشانند.

نماینده مقام معظم رهبری در شورای عالی امنیت ملی با اشاره به سردرگمی چند ماهه برخی قدرت ها از ریشه ها، روندها و اهداف تحولات منطقه تصریح کرد: عمق بیداری ملت های منطقه و هوشیاری آن ها نسبت به توطئه های نخ نما شده آمریکا اجازه نخواهد داد دیکتاتوری جهانی، سلطه خود بر منطقه را استمرار بخشد.

جلیلی افزود: رهایی از وابستگی و برخورداری از استقلال سیاسی و اقتصادی و نیز حاکمیت مردم مسلمان بر سرنوشت خود خواست مشترک همه ملت های منطقه است.

وزیر خارجه ترکیه نیز در این دیدار با اشاره به روند تحولات در منطقه و تاکید بر رایزنی و هماهنگی مستمر آنکارا و تهران تصریح کرد: منطقه نیازمند ساختارهای جدیدی است که بیگانگان در آن هیچ جایی ندارند.

وزیرای خارجه ایران و ترکیه نیز یکشنبه شب گفت وگویی 3 ساعته را پیرامون تحولات اخیر منطقه انجام دادند. احمد داوود اوغلو وزیر امور خارجه ترکیه یکشنبه شب، پس از انجام این دیدار 3 ساعته با علی اکبر صالحی، در نشست خبری مشترک با خبرنگاران در پاسخ به پرسش خبرنگار شبکه خبری TRT ترکیه مبنی بر اینکه آیا در مورد سوریه اختلاف نظری بین ایران و ترکیه وجود دارد و آیا در مذاکراتی که انجام دادید به نقطه نظرات مشترکی دراین باره دست یافتید؟ گفت: سوریه دوست عزیز، خوب و برادر ترکیه است که با ایران نیز رابطه نزدیک دارد. در مذاکراتی که انجام شد در مورد سوریه رایزنی کردیم نه تنها تحولات سوریه بلکه در مورد مسائل و مشکلات منطقه رایزنی و مشورت کردیم از این به بعد هم گفت وگوها ادامه پیدا خواهد کرد. ما در مورد سایر موضوعات نیز با ایران مشورت و تبادل نظر می کنیم.

وی گفت: ما تاکید داریم در منطقه نباید هرگز درگیری های فرقه ای و مذهبی پیش آید و باید از آن جلوگیری کنیم. گفت وگوها و رایزنی ها در مورد حل و فصل مسائل و مشکلات است. ما نگرانی های خود را با برادران دوست و خوبمان از جمله ایران مطرح می کنیم.

وی در پاسخ به پرسش خبرنگار دیگری در مورد اقدامات رژیم صهیونیستی درخصوص کشتی آزادی و همچنین موضوعات مطرح شده مبنی بر عادی سازی روابط آنکارا و تل آویو گفت: ترکیه در مورد عبور کشتی آزادی که سال گذشته رخ داد موضع صریح و روشنی داشت، ما خواسته های مشروعی را مطرح کردیم و به صراحت اعلام کردیم اسرائیل باید در این مورد غرامت بپردازد و رسماً عذرخواهی کند هیچ تغییری در موضع ترکیه رخ نداده است. اسرائیل باید بپذیرد مانند هر کشوری در مورد اقدامات غیرقانونی خود پاسخگو باشد.

وزیر خارجه ترکیه همچنین گفت: ما نسبت به هرگونه اقدامات مغایر با حقوق بشر و مقاومت در برابر خواسته های مردمی در کشورهای منطقه مخالف هستیم و می خواهیم در این لحظه تاریخی حکومت ها و دولت های منطقه نسبت به خواسته های مشروع مردم واکنش مثبتی نشان دهند و این موضع مبنایی و زیربنایی ترکیه است.

علی اکبر صالحی هم در این نشست خبری با بیان این که حجم روابط اقتصادی ایران و ترکیه در سال جاری به 14 میلیارد دلار می رسد که رقم بالایی است، گفت: امیدواریم این میزان در چند سال آینده به 30 میلیارد دلار افزایش یابد.

صالحی با بیان این که تبادلات سیاسی، فرهنگی و اقتصادی دو کشور نشانگر وصلت ناگسستنی آنها است، گفت: در جلسه طولانی امشب که بیش از 3 ساعت به طول انجامید به مسائل دو جانبه و تحولات منطقه ای و به خصوص حوادث اخیر سوریه پرداختیم. آثار

تحولات منطقه نه تنها در منطقه بلکه در کل جهان تاثیرگذار است. ما به عنوان کشورهای بزرگ منطقه با رایزنی های مستمر باید به درستی این تحولات را رصد کرده و به گونه ای با یکدیگر رایزنی کنیم که در جهت صلح، ثبات و امنیت منطقه حرکت کنیم. رئیس دستگاه دیپلماسی کشورمان ادامه داد: ما باید کمک کنیم تا به مطالبات مشروع مردم که در حرکت های مردمی در کشورهای مختلف منطقه رخ داده پاسخ داده شود و مردم منطقه به مطالبات مشروع شان دست یابند. وزیر خارجه کشورمان تاکید کرد: این اصل اساسی است که مطالبات مردمی مطالباتی به حق است که باید در جهت تامین آن گام برداشت.

صالحی همچنین در پاسخ به سوال خبرنگار شبکه خبری TRT ترکیه درباره اینکه آیا تهران و آنکارا درباره سوریه اختلاف نظر دارند؟ گفت: ایران، سوریه و ترکیه اعضای یک خانواده هستند و ما متعلق به یک خانواده هستیم و اگر مشکلی برای یکی از اعضا پیش بیاید کل خانواده باید در جهت حل مشکل اقدام کنند. سوریه برای ترکیه کشوری همسایه و مهم است و بالعکس و ایران نیز دوست و برادر دو کشور است.

همگرایی تهران و آنکارا درباره تحولات منطقه

از زمان روی کار آمدن اسلام گرایان در ترکیه جایگاه این کشور و جمهوری اسلامی ایران از نظر روابط سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی، دیپلماسی، تجارت، همکاری های امنیتی و حتی مسائل مربوط به هسته ای و عدم اشاعه به مرحله ای رسیده که دو طرف بسیار به هم نزدیک شده اند.

اما با آغاز قیام ملت های منطقه و شمال آفریقا علیه حاکمان دیکتاتور و تفکرات غربگرایانه آنها این روابط تا حدودی پیچیده شد و کشورهای غربی نیز از این فرصت استفاده کرده و تلاش نمودند تا ترکیه را وارد یک رقابت منفی منطقه ای با جمهوری اسلامی ایران کنند.

در خصوص تحولات لیبی دولت آنکارا ابتدا به حمایت از قذافی پرداخت اما پس از آغاز حملات ناتو به لیبی موضع خود را به حمایت از معترضان و دفاع از اقدامات ناتو تغییر داد. این در حالی است که سیاست جمهوری اسلامی ایران از ابتدا حمایت از نهضت واقعی بیداری اسلامی نه تنها در لیبی بلکه دیگر کشورهای مذکور بوده است.

راجع به قیام مردم مصر به رغم تلاش گسترده رسانه ها و محافل غربی دو کشور ایران و ترکیه خواستار حاکم شدن دیدگاه اسلام گرایان به خصوص جریان اخوان المسلمین در این کشور هستند هر چند آنکارا تلاش دارد این زمینه پیرامون روابط خود با غرب نوعی بالانس ایجاد شود. البته مردم مصر به شدت مخالف روند گذشته سلطه غرب بر کشورشان هستند.

نقطه بارز اشتراك نظر میان ایران و ترکیه در خصوص تحولات منطقه، اتفاقات صورت گرفته در بحرین است، هر دو کشور ضمن محکوم کردن خشونت علیه خواسته های بحق مردم این کشور خواستار خروج نیروهای اشغالگر سعودی از بحرین شده اند. تنها جایی که میان دو کشور اختلاف نظر وجود داشت، «تحولات سوریه» بود.

اظهارات رهبران ترکیه درباره اصلاحات در سوریه و برگزاری چند کنفرانس از سوی مخالفان حکومت دمشق در ترکیه و به نوعی استفاده غرب از این دیدگاه آنکارا نسبت به تحولات سوریه از جمله اختلاف دیدگاه های دو کشور بود. اما اکنون ترکیه با مشخص شدن ماهیت معترضان مسلح سوریه- بخوانید اجیرشدگان آمریکا و عربستان- تا حدودی تغییر موضع داده و به این واقعیت پی برده است که دولت بشار اسد سقوط کردنی نیست و باید به این کشور در حل مشکلاتش کمک کرد. در همین رابطه، رجب طیب اردوغان، نخست وزیر ترکیه نیز قرار است در آینده نزدیک به دمشق سفر کند.

نکته دیگری که باید به آن اشاره کرد دیدگاه مشترک ایران و ترکیه در خصوص محکوم کردن جنایت های ضد بشری رژیم صهیونیستی علیه مردم مظلوم فلسطین است. هر چند برخی رسانه های غربی وانمود کردند که آنکارا در حال اصلاح روابط مخدوش شده خود با تل آویو پس از حمله نظامیان صهیونیست به کاروان آزادی است اما واقعیت این است که ترکیه از شروط قبلی خود مبنی بر دریافت غرامت و عذرخواهی رسمی مقامات صهیونیستی از این کشور کوتاه نیامده است.

به هر حال تحکیم و گسترش روابط تجاری دو کشور ایران و ترکیه در کنار تحولاتی که به صورت روزانه در منطقه در حال وسعت یافتن است در شرایطی مورد توجه قرار می گیرد که به عقیده صاحب نظران سیاسی گسترش روابط تهران و آنکارا طی سال های اخیر و یکسان شدن مواضع دو کشور در موضوعات مختلف می تواند در معادلات فعلی منطقه تأثیرگذار باشد.